

ОКТАБЕРЬ

18

среда

1939 он

№ 242 (2942)

Сэн 10 мүнө

БҮРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-ийн В.М.
Обкомой ба
БМАССР-ий Верховно
Соведэй Президиумэй
О Р Г А НМАССОВА ОБОРОННО ХҮДЭЛМЭРИЙН
ҮРГЭН ДАЛАЙСА

Хэдэн миллион советскэ хүнүүд —эршүүд ба эхөнөрүүд болбоо военна эрдэм шудалахы, военна специальность олохы оролдоно. Энэ оролдого хадаа байха ёстой ба законно байна. Ороной гражданин бүхэн болбоо советскэ ариды мобилизационно бэлэн байгаага шухала байһан тухай нүхэр Сталиной үгнүүдмэ ханна.

Хэдэн мянган хүнүүд Осоавиахимай ба Улаан Крестын обществодо ороно, тэднэр болбоо эрхм стрелогүүд, кавалеристүүд болохоо, танк, самолет шудалаха, улан-сэрэгэй хэрэг шудалаха, медичинскэ сестрануудай специальностьнууды олохоо хүснэд.

Шэнэ хүнүүд эрэн, оборонно худалмарида бүри шэнэ, эхэ эрэлтнүүд хэгдэнэ. Запорожиян предпятинууд дээрэ, жэшээхэдэ, худалмаришадэй инициативаар 306 пулметно команданууд байгуулагдһан байна. Худалмаришад хадаа богонихон сагай торшо соо автоматическэ зэбсэгүүдэ шудалажа, станково ба гар пулемедуудар найнаар буудһан байна.

Военна хэрэг шудалаха хүсэл худалмэри районнууд туйлай хэ. Жэшээхэдэ, Башкирска АССР-эй, Красносельскэ районной бүхм колхозуудта Осоавиахимай организацинууд байгуулагдһан ба худалмэрилжэ байна. Осоавиахимай членүүдэй тоонь 2500 хүн болоо. Эндэ кавалерийскэ хэрэг эхэ үргэднэй, колхознигүүд хадаа республиканскэ соревнованинуудта хабаадалсана.

Район соонь стрелково кружогууд худалмэрилжэ, тирнүүд, оборонны районно гэр бии. Осоавиахимай Красносельскэ районно Соведэй түрүүлэгшэ, коммунист Алексей Хлесткин болбоо өөрыгөө худалмэрида улаанармейцүүд —амаралтынхид, запасай командирнууд, комсомолуудта түшгэлэнэ, 250 шахуу активистүүд —общественнигүүд хадаа район соогоо оборонно худалмэрийн амжалты хангана.

Осоавиахимай ба Улаан Крестын организацинуудай ургалтан хаа-хаангуй үзгдэнэ. Мүнөө манай массова оборонно организацинуудай худалмэри шэнээр соолихо ёстой. Урган байгаа туйлай эхэ активистинэ бүхжүүлхын тулаа, тусгаар эхэ далайстайгаар худалмэрилжэ хэрэгтэй.

Осоавиахим —ажалшадай организаци гэшэ, энэ хадаа «гүрэнэй оборонны интересе худалмэришад, служашинууд, интеллигенци, бурагшад ба колхознигүүдмэ бэлдэхэ ёстой. Энэнтэй хамта, Осоавиахим болбоо сэрэгэй олонжин специальностьнуудай кадрнууды болбосоруулгата уридшалгын «хара» худалмэрийн хэрэгтэй Улаан Армидаа тухалаха байна». (Ворошилов).

Тиртэ ошоод винтовка зүбөөр бариха бураха ба мөргөөр буудаха болохонь бага байна. Энэ хадаа сэрэгэй бэлдэхэлэй тон шухала элемент гээшэ, гөбшөө, буудагша бүхэн хадаа үшөө маскировкин ба өөрыгөө хамагалалгын, жадаар дайладалгын, грават шэдэглн дурдалмэ олохо, подразделени составта дайладалгаша бураха ёстой. Энэ бүтэндэ медальна тулаа, кружокогтоо буралсалмэ полковой буралсалмай зантунуудтай холбоулан табижа хэрэгтэй, —тихэдэ залушүүд болбоо газарай тухай байдалмэ ажаа хэрэглэхэ, урагшаа яагаад гүйхэб, атакада яагаад орохо гэжэ медаль болохо байна.

Манай баатар Улаан Арми, өөрыгөө зэбсэгэй техникээр, өөрыгөө личне составаар хүсэтэй. Улаан Арми хадаа мүн арадтаа нягта холбоотойгоороо ба боевой резервээрэ хүсэтэй. В. И. Ленин хэлэ хон: «Хэндэ резервүүд эхэб, хүснэй источнигүүд эхэб, арадмассадань тэсэмгэй зоригежэ байнаб, тэрэ хадаа дайнда иладг». Осоавиахим хадаа Улаан Армиин хүсэтэ резерв байха ёстой.

Осоавиахим болбоо дайсанай газарай долбоолгоооо хамаагалаха абадгата хэдэн миллион хүнүүдмэ буража, тон шухала худалмэри дүүргнэ. Противогаз үмхэд ажалшад бүхэнэй худалмэрилжэ шадахан, өөрыгөө предпяти, колхоз, район гү, али гэр байраа агаарай ба химическэ долбоолгоооо хамаагалахадаа ажаа ажаа ёстойгоо гэжэ ажалшад бүхэнэй медальнэ шухала.

Осоавиахимай зарим организацинууд хадаа элдэб олон янзын оборонно худалмэрийнүүдмэ абуулахаар аргабайдалнуудаа хүсэд хэмжээгээр хэрэглэнэгүй. Осоавиахимай новгородской организацин жэшээ болгон абаа. Улан-сэрэгэй спорт хүгжүүлжэ бүхм условинууд энэ природоор байгуулагдһанхай. Эхэ уһата Волхов, Ильмень нуур хадаа городоо минил хэдхэн километр газарта. Осоавиахимай новгородской совет болбоо вельбот, буралсалмай мина, торпед, сигнальна тугүүд г. м. шухала хэрэгсэлтэй. Хүнүүдмэ —запасай военна морягууд бии. Гэбшөө, Осоавиахимай совет хадаа улан-сэрэгэй хэрэгтэ залушүүдмэ буража худалмэри табяагүй. Шалтагаанинь юуб? Хэрэгтэй юмун хуу бии, тээд Новгородто улан-сэрэгэй пункт нээхэ тухай директивал областхо дутаад байба. Энэ саарһанай үгн байһан умар бодото хэрэгтэ хаатуулан байба.

Массова оборонно худалмэрийн үргэдэхэ хэрэгтэ партиин комитетуудай военна таһагуудта тон эхэ үүргэ хабаадана. Осоавиахимай ба Улаан Крестын обществонуудай организацинууд хаа-хаангуй —район бүхэндэ бии. Тээд, хаа-хаангуй бүгдэ хангалттай худалмэрилжэгүй. Олонхи хүдөө районнуудта Осоавиахимай кружогууд районно центртал бии, колхозуудта, тэднэр хадаа саарһан дээрэл байдаг. Зарим коммунистууд ба комсомольцууд болбоо оборонно худалмэрийн активистүүд үшөө болоогүй байна. Худалмэрийн нимэ байдал хадаа Райкомуудай военна таһагуудта эл хүндэ олгоно бэшэ.

Райкомуудай военна таһагуудай худалмэришад болбоо нитын оборонно организацинуудай хууалбэригэ гаргаа абаха ёстой. Энэнтэй тулаа, активта ёһотой түшгэлэхэ хэрэгтэй. Улаан Арми болбоо олон тоото гайхамшаг организацинуудмэ, военна хэрэг мэдэлгэ хүнүүдмэ хууулуулжэ. Колхоз бүхэндэ ба предпяти бүридэ, табигдһан улаанармейцууд, запасай командирнууд бии, тэднэр хадаа военна кружогуудай худалмэрийн найжаруулажа шадаха байна. Коммунистууд болбоо военна зантунуудай активна участнигүүд байха ёстой. Тэрэ шэлэн, комсомольцууд —партиин энергичнэ ба инициативна туһалагшад бии. Тэднэй түрүүшын уялга —оборонно организацинуудай худалмэрида активна хабаадалсалга болоно.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй хаасын пленум дээрэ оборонно ба физкультурна худалмэри тухай специальна тогтоол абһан байна. Эндэ наахан обкомууд, хизкомууд, Саязона республикануудай ВЛКСМ-эй ЦК-гэй военна-физкультурна таһагуудмэ даагшад инструкторна совещани ВЛКСМ-эй ЦК-дэ болоо.

«Биднэр болбоо бүхм фабриканууд ба зоводууд, предпятинууд, үчрежденинууд, буралсалмай заведенинууд ба колхозуудмэ өөрынгөө организацинуудай системэдэ Осоавиахимай хабаадуулахын тулаа, бүхм юмны ойрын сэг соо хэжэ шадаха ба хэжэ уялгатайшэ байнаби. Осоавиахимай худалмэрийн нитэ-массова худалмэри болохоор, Осоавиахимай абуулдаг тэдэ хэрэгтэй үрэтэй ба шухала байһанин обществын алибүхм членэй харахаар, хэрэгмэ табижа шухала». (Ворошилов. ВКП(б)-ийн XVIII съезд дээрэ хэлһэн үгэ).

Баатар Улаан Армиин, өөрынгөө историческэ зорилгонуудмэ дүүргэлгэтэй —Баруун Украинна ба Баруун Белоруссини планска дараалганаа сүмээлэгтэй холбоулан, манай ороной оломилионно арадуудмэ хабаадуулаһан бүгдэнигын патриотическэ дээшлэл, манай социалистическэ гүрэнэй оборонны хэрэгтэ ажалшад айгууэхэ анхрал хадаа массова оборонно организацинуудай худалмэришэ шэнэ, бүри дээдэ хэмжээдэ табижы арна.

Манай айгууэхэ эхэ ороной алдарт патриотууд ба патриоткунууд болбоо СССР-эй оборондоо шухала эрдэмүүдмэ энтузиазмтайгаар шудалана, шудалахышэ байна. Осоавиахимай ба Улаан Крест обществын худалмэрилжэ, массова оборонно худалмэрийн урган далайстайгаар абуулдаггүй.

«Правдин» түртү бэшэ).

Таджикска ССР-эй Верховно
Соведэй президиумдэ, Таджикска
ССР-эй Совнаркомдо,
Таджикистанай коммунистическэ
(большеви́гүүдэй) партиин
Центральна Комитетдэ

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет ба Бүхэсоюзна коммунистическэ (большеви́гүүдэй) партиин Центральна Комитет болбоо Таджикска ССР-эй байгуулагдһанхай хойшо арбайжалһан гүйсэнтэй дашарамдуулан, Таджикска Советскэ Социалистическэ Республиканы худалмэришад, колхознигүүд ба интеллигенцимэ амжалта.

Таджикска арад болбоо урлань бухарска-эмйрэй газар ба парска-россин, Дунда-Азидахи гэгдэнги колонинь байһанаа, большеви́гүүдэй партиин хүтэлбэри доро, социалистическэ республикмэ байгуулаа. Советскэ Таджикистанай ажалшад хадаа богонихон болоогүй торшо соо, социалистическэ байгуулагдһан бүхм халбаринуудта эхөнүүд амжалтануудмэ туйлаа.

Советскэ засагай жалнуудтэ, хэдэн олон промышленнэ шэнэ предпятинууд Таджикистанда байгуулагдаа, тон эхэ текстильнэ комбинат байгуулагдажа байна. Таджикистанай хүдөө ажамжы хадаа тон томо колхозно механизированно ажамжы болоо, туйлай эхэ ирригационно барилганууд хэгдэ (вашикса байгуулагда ба бусад). Таджикистанай колхознигүүд болбоо хүбэнгэй үндэр ургаа туйлаа, нүүлэй табан жэлэй

торшо соо хүбэнгэй нитэ суглуулгы хоёр дахин эхэдхэ.

Таджикистанай ажалшад культуна хэмжөөн улам бүри ургаа, тэднэй энхэ амагалан байдалнь халбарилгтэй үгжэнэ.

Таджикистанай ажалшад болбоо большевистескэ партиин хүтэлбэри доро тэмсэн, арадай дайсадым —буржуазна националист-тануудмэ туйлаа; арадай дайсад хадаа Таджикска республикмэ империализмын колони болгохмэ, сүлөөтэ таджикска арада капиталистическэ ба национальнэ дараалалтын ярмоо үмэдхүүлхмэ нэдлөн байна.

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет ба ВКП(б)-ийн Центральна Комитет болбоо таджикска арад хадаа Советскэ Союзай бүхм арадуудтай ахадүүгын ханибарисада, Таджикска Советскэ Социалистическэ Республикын ба бүхм Советскэ Союзай улам бүр хэмжэхын түлөө эсшэ сусараша гүйгөөр саямашады худалмэрилжэ байһандань бата найдаарна тзүүлнэ.

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Совет ба ВКП(б)-ийн Центральна Комитет.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Казахска ССР-эй составта Семипалатинска, Акмолинска ба Джамбулска областнуудмэ бии болгохо тухай

Казахска Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Соведэе табигдһань батала гэбэл:

1. Семипалатинска областинэ, Семипалатинскэ город центртэйгээр бии болгохо тухай.

Семипалатинска областин составта, Семипалатинскэ городы ба Зүүн-Казахска областин Жана-Семейскэ, Бель-Агачскэ, Ново-Шульбинскэ, Абралинска, Чингиставска, Жаринска, Аксуатска, Кокпектинска районнуудмэ; Алма-Атиска областин Чубартауска, Аягузска, Урджарска ба Маканчинска районнуудмэ оруулаха.

2. Акмолинска областинэ, Акмолинскэ город центртэйгээр бии болгохо тухай.

Акмолинска областин составта: Акмолинскэ город ба Карагандинска областин Акмолинска, Новочеркаска, Эреншилдинскэ, Випеневскэ районнуудмэ; Степняк городы ба Хойто-Казахска областин Сталинска, Калининска, Макинска, Атбасарска, Есильскэ, Рузевскэ, Армы-Балынска, Молотовскэ, Зерендинскэ, Мучинскэ, Эмбешинилдерска районнуудмэ оруулаха.

3. Джамбулска областинэ, Джамбул город центртэйгээр бии болгохо тухай.

Джамбулска областин составта: Джамбул городы ба Урда-Казахстанска областин Джамбулска, Таласска, Свердловска, Меркенска, Луговска, Сары-Суйска районнуудмэ; Алма-Атиска областин Чуйска, Курдайска ба Красноярскэ районнуудмэ оруулаха.

4. Зүүн-Казахска областин областной центры, Семипалатинскэ городоо, Усть-Каменогорскэ городто абаахаша тухай.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль
1939 оной октябрийн 14.

ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ ВҮЛЭНЭР НАЙН
КВАРТИРАНУУДА НҮҮНЭ.

Новогрудок (Баруун Белорусси), октябрийн 15. Лануудай засагай байха үедэ, худалмэришадэй бүлэнэр хадаа харанхы подвалнуудта ажаабуулаа байдаг хон, тинмэ муу байртай байһан дээрһэнэ, үхнүүд ба эхэ наһатаншэ ходоодо үбөдөгд байһан юм. Саг зуурын управлени болбоо худалмэришадэй бүлэнэры подвалнуудһань квартирануудта нүүлгэжэ эхилэб.

Найнаар барилгалан, баруунхан гэрнүүд, типографин наборщик Люккенска, сапжоник Стекиенчид ба бусад үгтэб. Ойрын үдэрнүүдтэ, ажалшад 40 айлнууд подвалнуудһаа нүүлгэдхэ байна.

(ТАСС).

БССР-эй гүрэнэй еврейскэ театрай гостроль

Барановичи, октябрийн 15. БССР-эй гүрэнэй еврейскэ театр хадаа ажалшадмэ художественнэ обелуживалхын тула, Баруун Белоруссини городууд ба нотагуудта ошохоё гараба.

Октябрийн 13-да, еврейскэ театрай артистууд болбоо Бара-

новичида ераба. Тэрэ үдэртэ, городской театрта, түрүүшын спектакль гаргагдаба. Гершеле Остропопер гэмэ пьеса харуулагдаһан байна, тэрэ хадаа тон эхэ амжалтануудар үнгэрэб.

(ТАСС).

Баруун фронт дээрэ

Париж, октябрийн 15. Мүнөө үгжөөгүүр, Парижда хэблэгдһэн, военна абууланууд тухай официальна коммюника соо шигэж хэлэгдэнэ: «Мозель ба Саар мүнрүүдэй хоорондо, противнигэй результадгүй һадгалгунууд үзэгдэб. Манай разведка хадаа бүхм фронт дээрэ абуулга үргэлжлүүлэб. Сааруин баруун тээ, артиллерийскэ буудалганууд харагдаа.»

(ТАСС).

ХАНДАЛГА

БҮРЯТ-МОНГОЛ АССР-эй КОЛХОЗНИГУУД,
КОЛХОЗНИЦАНУУД БА КОЛХОЗУУДАЙ
ТҮРҮҮЛЭГШЭНЭРТЭ

Нүхэдүүд! Колхознигүүд, колхозницанууд ба колхозуудай хүтэлбэрилхы худалмэрилжэд!

Биднэр, колхозуудай хүтэлбэрилжэд, шубуунажал даагшад ба Наркомземэй специалистнууд болбоо ВКП(б)-ийн Обкомой дэргэдэ болоһон совещанида хабаадажа, шубуунажалмэ хүгжөөх тухай асуудалмэ хэлсэбди. Шубуунажал хадаа эхэ оролдоо тэжээлэй тон амтатый, үнэтэй продуктнуудмэ (мяха ба үндэгэ) үгдэг ба манай малажалай нэгэн шухала ба олзотой халбарин болоно гэжэ бүгдэндэ эли. Энэ болбоо, гансахан 1938 оной торшо соо фермэнүүдтэ шубуунажал тоо 2 дахин олошорһон ба шубуунажалай фермэнүүдэй 156 процент ургаһан фактаа гэршэлэгдэнэ.

Шубуунажалай фермэнүүдтэй колхозууд болбоо эхэ олзо төрөөхнөө оруула. Жэшөөн, Тарбагатайн аймагай, Кировой нэрэмжэтэ колхоз болбоо 1938 оной торшо соо шубуунажалай фермэнэе 10500 түхэриг мүнгөнэй олзо оруулаһан ба энэ оной сентябрийн 15-да 61000 үндэгэнүүдмэ абаад байна. Иволгын аймагай «ОСО» колхоздо шубуунажалай фермын олзонь үнгэрэгшэ жэлэйхилээ хоёр дахин ургаба, фермэнэ октябрийн 1 хүртэр 70000 үндэгэнүүдмэ үгсэ. 1939 ондо 10000 түхэриг мүнгөнэй олзо хангаха байна. Иймһөө, шубуунажал хадаа колхозуудта амгатай хэрэг мүн болоно.

Хэрбөө шубуунажалай фермэнүүдтэ тахьяаа гадна, нугаһа, галуу, индйкэнүүдмэ үсхөө наа, олзонуудһань олодахин эхэ байха байгаа. Зүгөөр, манай республикын зарим колхозуудта энэ шухала удхашанартай хэрэг хэрэгсэгдэнэгүй. Тэднэй результадта, бүхм республика дотор шубуунажалай оройдоо 26 фермэнүүдтэй байнаби.

Иймдэ, колхозуудта шубуунажалай фермэнүүдтэй шухала тухайн оймэ хэлэлтэгүй байна. Ийнэ фермэнүүдмэ эмхидхэлгэ хүшэр хэрэг бэшэ, энэндэ ехшөө зөөри хэрэглэгдэхгүй байна; энэ хэрэгтэй амжалта болбоо колхозуудай хүтэлбэрилжэдмэ, кол-

хознигүүдһаа эгээл түрүүшээр дуудыха байна. Ушарань, шубуунажалай фермэнүүдмэ байгуулхад шухала бүхм зүйлүүд барилгын материалнууд, тэжээлүүд, мүнрн нуурууд ба шухала шубуунууд манайда булта бии. Инициатива лэ гаргаха, энэ хэрэгтэй танил, эрхын хүнүүдмэ фермэнүүдтэ томилохо хэрэгтэй.

Биднэр, совещанида хабаадажа болбоо шубуунажалмэ хүгжүүлгын угаежа удхашанары хараада абажа, нимэнүүд уялгануудмэ абанабди:

1. Агууека Октябрыска Социалистическэ Революциин XXII дохи ой болтор, колхоз бүридэ шубуунажалай нэгэ фермэ эмхидхэхэ.

2. Шубуунажалай фермэнүүдтэ ажалмэ жэшөөтэ найнаар эмхидхэлгээрэ, колхозуудтаа хэдэн арбан ба зуун мянган түхэриг мүнгөнэй олзо хангае!

Ажалшадэй энхэ амагалан байдалмэ, колхознигүүдтэй шаяга шадалтай байдалмэ улам бүри дээшлүүлжэ зорилготойгоор, колхоз бүхэндэ шубуунажалай фермэ эмхидхэжэ энэ дарм эхилхмэ, республикын колхозуудай бүхм хүтэлбэрилжэдтэ ба колхознигүүдта ханданабди.

Совещаниин даалгавар:

Тарабукин — «Заветы Ильича» колхозой түрүүлэгшэ,
Белобородов — «Красный Партизан» колхозой түрүүлэгшэ,
Патрахин — «Путь Социализма» колхозой түрүүлэгшэ орологшо,
Ельцев — Буденный нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ,
Корытов — Соведүүдэй VII съездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ,
Зайграев — Тельманей нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ,
Карпов — зооветинститутдай научна худалмэрилжэ,
Разгильдиева — зоотехник.

ПАР ХАХАЛАЛГЫЕ
ТАҢАДУУЛАХАГҮЙ

Намарай пар хадаа хабарай тарилгмэ эрхм шанартайгаар дүүргэлгэн ба үндэр ургасын залогонь мүн.

Кабанскын аймаг болбоо намарай пар хахалалгын планине үнгэрэгшэ жэлдэ таһадуулаһан юм. Тингээд, аймагайн колхозуудта хабарай тарилга хараһаа үлүүтэй саг соо үргэлжлүүлэгдһэн байгаа.

Эзнэшэ жэлдэ, Кабанскын аймагта намарай пар хахалалга мүн лэ удаараба. Үнгэрэгшэ жэлэйгээ алдуунуудһаа ямаршэ урх хэүгүй байна. Аймаг доторхи колхозуудһань намарайгаар пар хахалалгын планине бүхмдөө арай гэмэ 4,5 проц. (октябрийн 10-да) дүүргэд байна.

Гадна, Кагановскэ, Таракановска, Сухинска ба Дуланска сельсоветүүдтэй колхозууд мүнөөшэ хүртэр намарай пар хахалалгмэ эхилэвүд. Турунтаевскэ сельсоветтэй колхозууд 1755 га газармэ намарай парта хахалха аад, оройдоо 150 гектармэ хахалба. Мүнөө, Темлюйска с/совет планна минил 2,5 проц., Карсановска

с/совет — 1,3 проц. гүйсэдхөөд байна.

Кабанскын ба Итанцын МТС-үүдтэй тракторна паркнуудһань намарай пар хахалалга дутамагаар хэрэглэгдэнэ. Эдэ МТС-үүд 6800 гектар газармэ хахалха аад, оройдоо 1343 гектары парта бэлдхэ. Олонхи тракторнуудһань эмдэржэ, дэмь байна. Зарим колхозуудай хуталбэрилжэд болбоо тараяа нүриллэгэ ба сохилгмэ дүүргэд, намарай пар хахалалга эхилэхэдэ гэдэн тэндэни гаргана. Эдэнэр хадаа унаагайгаа хүсхмэ пар хахалалгада табинагуй, мүнөө газарай хүрэхэ ойртожо байһане обороогүй нуунал.

Аймагай организацинуудай хүтэлбэрилжэд болбоо пар хахалалгын түлөө харюусаха байһанаа ханажа, планна дүүргэхэ эрид хэмжээнүүдмэ абаха уялгатай. Пар хахалалгмэ намарай худалмэринүүдтэй зүбөөр зохицуулаха ба шарайн түүлэ төмөсхэ, тракторна паркы, унаагай хүсхмэ томилохо ёстой.

Ген. Сибиряк.

АЛДАРТА ЛУГОВОД
ГЕРАСИМОВАЙДА

Досодо-Бухэн, октябрь 15. (Манай спецкоррпхо). Селенгын аймагай Жаргалантын сомоной, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой солото луговод нүхэр Василий Александрович Герасимов болбоо сабшалангайгаа газарай ургасын дээшлүүлхын түлөө оролдогтойгоор тэмэсэн. Тэрэнгээ ашаар, энэ жэлдэ гектар бүригөө 87,3 центнер эрхм хайн шарнарай үбөнэ хуряажа шадаба.

Мүнөө, Василий Александровичын луговодческэ звено хадаа октябрийн 25 болтор 100 гектар сабшалангай газармэ уһалха, 30 гектар сабшаланда шэбжэ зөөжэ тарыхаа, 20 гектар сабшалангмэ жэжэ бурдаа, харганаа ба шулуунуудһаа сээрлэхэ зорилготойгоор ажаллажа байна.

Гэхэтэй хамта, тус колхозой

правленин нүхэр Герасимовай худалмэридэ тоншэ хайхарамжа гүйгөөр хандана. Жэшээлбэл, солото луговодтойгоо выставкада ошохо үедэ, опынто участкайн ургасын хоёрдох хуряалгмэ найнаар хангагуй. Ургасын аяар 40 процентые хуряагаагүй орхон ба 50 бухал үбөншын сомоогүй хара шахуу хабгүүлһэн байна. Эдэ бүгдэни результадта, опынто участкай гектар бүрийн 65-70 центнер үбөнэ хуряагдаха аад, оройдоо 34,8 центнер хуряагдаа.

Колхозой правлени хадаа тэрэндэ туһаламжа үзүүлэгшэ дээрһэнэ, луговодтын звено мүнөөшэ хүртэр бүрдхүүлэгдэггүй: 8 хүнэй оролдо 2 хүн худалмэрилнэ.

Нима Очиров.

ОРОДОЙ АГУУХЭХЭ ПОЭТ М. Ю. ЛЕРМОНТОВЭЙ
ТҮРЭНЭННӨӨ ХОЙШО 125 ЖЭЛЭЙНЬ ОЙДО

ЭХЭ ОРОН

(1841 он)

Эгээ жэгтэйгээр эхэ орондоо дурална!
Энээнине миний бодол илэхгүй!
Улаан шунаар абтанан солотомь,
Умог этигээр дүүрэн амгаан-
шье,
Балар хуушанай захна үгшье
Баяртай навал намда хүдэлгэхэ-
гүй!
Төөд дуралнаб—яахадашьеб,
өөрөө мэдэнэгүйб?
Тала гүбиний хүйтэн дуугайда,
Гүнзэгй ой модонийн найгалгада,
Гол мүнэнийн далайлиг халцлга-
да...
Нарин замаар тэргээр харайлга-
ха,
Намдуу харалгаар хүнийн хүүдэр
соолон,
ханаалдан хололго тухай, уйтай
деревиний

Дугаржабон оршуулба

АРСАЛДААН

Хүршэ хууһан олон хадын урда
Хээб дээд, нэгтэ
Хоорондоо Казбек ба Шат-хада!
Арсалдаан байгаа, эхээр,
„Болого! габэ ха Казбекта,
Сагаан буурал Шат:
Баригдаад хүндэ номогороомшин
Дамы бөшөл, нүхэр Шат!
Гүбөөтэ хабсагайниш табсигаар
Барихал угаатай балгаан,
Гүнзэгй жалгануудайниш забна-
раар
Дуулдахал хүнийн ханхинаан.
Шулуун сэвжыш түгдэргэн
Түмэр хүр-е тугахал,
Алта, эдэш ондиргон
Аюулта харгы гаргахал!
Хүбэн үүлэний хөөрсөгөнөшэ,
Хан-бүргэний эийгшэ,
Төрэ хүмүгүүдшэ аладан,
Тэмээн хамбы үнгэрвэл,
Хүнүүд мэхэтэй! Эхнй хүрэл-
гынгөө
хүндэшье, хаань бөрхэтэй,
Бологоогш! зонхор олон Зүүн зүг
Задарюун эхэ хүсэтэй!
Айнагуйб тэрэвнөөш, гэжэ
Харюусаа бэн Казбек,
Хүн түрэтгөн утанаа тэндш
Алар юань век.
Харыш: чинар модоний хүүдэртэн
Сэсэгтэй шальвар хунартаа
Амтатай архиный хөөмье
Айхан буунал гүрүн;
Калынай утаанда нонгөжэ
Сэсэг байхан диван дээр,
Гайхан фонтанда сэнгэжэ
нажан дуурана Тегераннай.
Бурханаар шатаагдаад хөбөө
Ерусалимай хүл дор хорон,
Аниршгүйд, хүдэсшьегүй хөб-
төнэ шэн балай орон;
Саашаа, хаанай могилын
Халуун табсанин
хүүдэргүй газарта, хатын
Угаана шара Ния;
Эрөөн майханы урманда
Ведун дээрэмдхэе мартаал,
Абанарайгаа хэрэг тухайда
Мүшэдые тоолон дурдаал.
Нюндэндэ харагдаашан бүгдэ
Амары сөгнэн намхайна...
Угш, зүнтэг Зүүн зүг
Эзэндэн барихагүй Намай!

«Өөрийгөө бү магта урид! гэжэ
хэлэбэ Шат үбэгэн
Нүхэр, манан соо Хойто зүгтэ
Харагдана нэгэ юмэн.»
Үндэр Казбек энэ нонинийн
гайхан байба нюусаар,
Харанхы хойто зүг тээшнэ
нүдөө эрьюүтэбэ хурсаар.
Ойлоготой дүүрэн бодолонь
Тэрээн тээшэ хандаба:
Аягүй хүдэсые хараба,
Абья шамээ дуулаба.
Ураалнаа Дунай хүрээр,
Ехэ горхон тулатар,
Ханхинан, яларан хүдэр
Полканууд соёрно.
Талын сэрбэгэр дөрвөндөл
Үдэн залаа согсолзона,
Харгын тооно бүрхуулан
Эрөөн морид табилалдана.
Нэгэ зэр. өдэ нийтаран
Нэрмэ батальонууд субана.
Тугуудаа бодхон түүрүүлэн
Барабанаа сохино шангаар.
Батарейнууд эдэ жагсаалаар
базана огом шангаар,
Утаа бушхан, дайнай урдахидал,
зула носон бадаранал.
Дайша шуурган ажалда байлган
Бөөэ хоринон,
Хүтэлэнэ нүдөөрөө тэдээнине
айлган генерал үбэгэн.
Хүсэтэ полканууд жэрбөнэ
Хүүе урахалдал,
Хүлэндэл аюултай—аалин,
Зүүн зүгтэ барина.
Хорон нанаанда хатажа,
Хара зүүдэндэ баригдаад,
Хироб Казбек дайсадаа тоолобо,
хизаартань хүрбөггүй...
Гашууданье тамираар хараба
Үе залгаа хадануудаа,
Малгайгаа нидхэдэ татаба,
Мүнхөдөө лийхэдэ аалидаа.
Ж. Тимуров оршуулба
1) Шат гэжэ Эльбрусы нэрлэнэ.
(Лермонтовой ажалалта)
2) Хала газарайхид хадаа Каз-
бектэй орой дээрэ холодоо байдаг
уудыне малгай гэжэ нэрлэнэ. (Лер-
монтовэй ажалалта).



Баруун Украиннын гороудууд ба селонуудта.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Львов городской 10-дахы участогай арадай милицийн дружина.
(Фото-клише)

Сүлөөлэгдэн арад хунгалтадаа бэлэдхэнэ

Тарнополь, октябрийн 14.
(ТАСС). Тарнопольско воеводст-
вын саг зуурын управленийн тү-
рүүлэгшэ, Баруун Украиннын
арадай суглаас организацилгын
комиссийн член Грешук болбол
ТАСС-ын корреспонденттай хөө-
рлөхөдөө, болхоо байгаа хунгал-
тануудта бэлэдхэл тухай яриба.
«Урдын Тарнопольско воеводст-
вын ажаллад болбол Баруун
Украиннын арадай суглаанда де-
путатуудые хунгалтада, тон ехэ
праздничат аллар бэлэдхэжэ
байна.
Бүхы үездүүдтэ болоһон, олон
хүнүүдэй хабаадалгатай митинг-
нууд ба суглаанууд дээрэ хүдэл-
мэришад, тарашад, интеллигенци
хадаа, тэдэниин пансаа дармалта-

генцийн эрхм түлөөлэгшэд мүн.
Агитационно-массова хүдэлмэри
үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэе. Хэдэн
мянгаад агитаторнууд хунгалта-
нууд тухай положение арад зон-
до ойгуулана. Хунгуулийн зарим
участогуудта ханын газедүүд гар-
жаа эхилэе.

Баруун Украиннын арадай суглаан-
да депутатуудые хунгалтэе, ажал-
шад болбол үйлдэбэрийн илалта-
нуудта, урдын Тарнопольско вое-
водствытэ тэмдэглэнэ. Хүүдэй үдэр-
нуудтэ Тарнопольско тамахиной
фабрика продукция гаргалгаа хоёр
дахин эхэлхэ. Түмэр замай де-
позой хүдэлмэришад даабаринуу-
даа нилээд үлүүлэн дүүргэнэ.

Урдын Тарнопольско воеводст-
вын хунгалтад болбол Баруун
Украиннын арадай суглаанда
депутатууд болгон 350 эр-
хим хүбүүд ба басагадаа эль-
гээхэ байна, хунгалтануудань
Львов городто үнгэргэгдэхэ.

Хунгуулийн округта

Тарнополь, октябрийн 15.
(ТАСС). Үлгөөгүүрхөө эхилээд
үдэшлээн болтор, Баруун Украин-
нын арадай суглаанда депута-
туудые хунгалта Велико-хадичко
хунгуулийн округой комиссийн
гэр хадаа хүнүүдээр дүүрэн-
хэй байна. Эндэ, хүнзонтой тон
холын пунктнууднаа тарашад
эрэнэ.

Хунгуулийн округной комис-
сийн түрүүлэгшэ, нютагай та-
рашан Владимир Талкин хүдэлмэ-
рийн тон ехэ юм. Нэн түрүүн, тэр-
бөлбөл гүрэнэй асуудалуудые
хүнүүдтэ ойгуулажа үгдэг.
Талка болбол хунгуулийн бүхы
участогуудта бээрээ ошохо хара-
даг, хунгалтануудта бэлэдхэл-
нүүдтэй танисуудад, практи-

ческа заабаринуудые үгдэг бай-
на. Комиссийн членүүд бүхэн
хадаа тэдэндэ даалгалгатай хун-
гуулийн участогудай хүдэлмэ-
рийн түлээ харюусаха байна.

Хунгуулийн округой центр—
Великие Ходички селодо агита-
ционно-массова хүдэлмэри үргэ-
нөөр дэлгэрүүлэгдэе. Агитатор-
нууд бүхэн хадаа 10-10 айлууд-
та, ябажа, Баруун Украиннын а-
радай суглаанда хунгалтанууд тухай
положение ойгуулана, Советскэ
Союз тухай хөөрлөдөө абуулана.

Түрүүшын үдэрнүүдтэ, СССР-эй
Конституци тухай оройдоо 3 бро-
шурнууд тус селодо байгаа нэ.
Эдөнөр хадаа нэгэ гаржаа нүгөө
гарта дамжуулагдажа байхан юм.

БМАССР-эй СОВНАРКОМДО

БМАССР-эй СНК-тэй заседани
болбол Бятын аймагта харгы
зам барилгын ба ремонтлолын
ябаса тухай докладые аймагай
харгы замай таагай эрхилэгшэ
нүх. Нечевнаа ба аймгүйсэдко-
мой түрүүлэгшэ нүх. Лагуш-
кинааа сонсоһо.

Бятын аймаг хадаа харгы
зам барилгын ба ремонтлолын
плание мүнөө хүртэр дүүргэ-
гүй. Энэ оной октябрийн 1-най
мэдэлэй ёшоор, нютагай харгы
замай рессурснууд мийл 26,6
проц. ашагдалгаан байна. Гүр-
нэй харгы замай рессурснуудтэй
хамтааа—29,8 проц. бодоно.

Олонхи колхозуудань, харгы
замай хүдэлмэридэ эхилжэ ороо-
дүй шахуу: Ражуровой нэрэмжэ-
э колхоз (түрүүлэгшэнь нүх.
Занзаров) планаа арай гэжэ 0,9
проц. дүүргэе, Калининэй нэрэм-
жэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүх.
Дамилон)—1,3 проц., «Улаан-Та-
рашан» (түрүүлэгшэнь нүх. Цы-
биков)—1,6 проц. г. м. гүйсэ-
хөө.

Тингэбашье, харгы замайгаа
хүдэлмэрийн плание үлүүлэн
дүүргэһан колхозууд бии.
Молотовой нэрэмжэтэ колхоз (тү-
рүүлэгшэнь нүх. Ганжуров)—
планаа 130 проц. ба Ульяновай
нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь
нүх. Григорьев)—104 проц. дүүр-
гэбэ.

Харгы зам барилгын ба ре-
монтлолын хүдэлмэринүүдтэй тон
муугаар абуулагдаһанайн шал-
таган габал, харгы замайн
таагай, тэрэнэй начальник нүх. Не-
чаев болбол аймагтаар хүдэлмэ-
рийн хабсагалгатайгаар, аймгүйсэдко-
мой президумэй зүгһөө контроль, тула-
амжаа г. м. байгаагүй.

БМАССР-эй СНК-тэй заседани
болбол харгы замай барилга ба
ремонтлоло дээрэ саг-үргэлжин
бригадануудые эмхидхэжэ, тэдэ-
нэй хүдэлмэрийн жэжээтэ бай-
наар табихые, нүхэд Нечевнаа ба
Лагушкин гэшмэди уялгалба,
ингээд, эдэнэй энэ хүдэлмэри-
нэнь тухалха, тэрэнэй ябасые хү-
тэлбэрихэ ба контроль хэжэ
байхынь, БМАССР-эй СНК-тэй
дэргэдхи харгы замай управле-
нийн начальник нүх. Пехаревтэ
даалгаа. Бусадшые аймагуудай хү-
тэлбэрилэгшэд, энээн дээрһаа
вывод хэхэ ёшотой.

СОНОСХОЛ

Үглөөдөр, октябрийн 19-дэ,
ВКП(б)-эйнь Обкомой дэргэдэ,
ВКП(б)-эйнь айкомуудай секретарь-
нуудай хабсагалгатайгаар, айс-
муудай агитаци ба пропагандын
таагауудые эрхилэгшэнойрэй
совещани болоһон.

Хэлсэхэ зүйлэнэ:

Нютагууддахы Советуудай
хунгалтануудта бэлэдхэлэй ба та-
рениин үнгэргэлгын үедэ пар-
тийна—комсомольскы организа-
цинуудай зорилгонууд тухай.

Советскэ таджикистан

(Х жэлэйн ойдо зоруулагдаба)

Таджикиска арад болбол Таджи-
кистан Советскэ Социалистичес-
кэ Республикын байгуулагдана-
наа хойшо (1929 оной октяб-
р хүртэр Таджикистан хадаа авто-
номно республикын эрхүүдээр,
Узбекскэ ССР-эй составта ородо-
н) арбан жэлэйгэ алдарта
юбилей, социалистическэ бай-
гуулалтын бүхы халбаринуудта
гайхамшаг илалтануудаа угта-
на.

Таджикистан болбол Агууехэ
Октябрьскэ социалистическэ рево-
люцийн урда тээ, ородой париз-
мын колонийн байгаа. Царска
чиновнигууд, капиталистууд,
кулагууд, байнуудай шунахай
дээрмэдэлгэ болбол таджикиска
ардые үгүрэлдэ ба хосоролгодо
хүргэжэ байгаа. Ажалша дехка-
нууд болбол өөдөлгүй тулуур урга-
сынгаа табанай дүрбэн хубине
кулагта, байда, ородой чиновни-
кы, Эмир бухарскада налог болгон
үгэхэ уялгатай байгаа.

Революцийн урда тээхи Таджи-
кистан хадаа—үргэлжлөөд үзэг
бэшгэ мэдэхгүй орон, харгинууд-
гүй орон, газар таряалангай
гээгдэнгй техникэтэй орон, балар
харанхы ба барга байдалтай орон,
хизааргүй хашалтын болдог орон
байгаа.

Ленин-Сталиной партиин бүтэ-
лэшлэгша агууехэ хүсөн, агуу-
ехэ ород арадай суаршагүй ту-

һаламжа, Таджикистанай ажал-
шад революционнэ энерги болбол
аханда байһан колонийн социа-
листическэ түрүү культуратай
орон болгоо.

Революцийн урда тээ промыш-
леннэ товарнууд гэжэ мэдэхгүй
байһан Таджикистан арад болбол
Сталинскэ хоёр табанжэлүүдтэй
торшо со өөөдөн промышленно-
стиин байгуулан байна. Стали-
набадска комбинатай барилганы
дүүржэ байна. Сталинабад ба
Ленинабадта торгоной түгэс хүсэ-
тэ комбинатууд, хүбэн сээрлэгдэг
заволуд, Сталинабадта промыш-
ленностиин электроэнергег хан-
гадаг, Барзовска гидроэлектрос-
тацин байгуулагдаа.

Таджикистанай районуудта 12
электростанцинууд байгуулагда-
ба. Мүнөө, Автономно Горно-Ба-
дахшанска областдо районуо эле-
ктростанци ба Варзобска ГЭС
байгуулагдажа байна. Электростан-
цийн хүсэдшадань, 1932 оной-
хитой сасуулабал, 24 дахин ур-
гаа. Арбан жэлэй торшо соо,
«КИМ» гэжэ нефтьпромысланууд,
Шуробска нүүрхэнэй копинууд
ашагдалгада оруулагданхай. Таш-
хутанай нүүрхэнэй баялгыне
шэжэн үзэлгэ эхилэгдэбэ. Респу-
бликада угаа ехэ уда-
шанартай, Каремазародохи поли-
металлическа комбинат байгуу-
лагдаба.

Автономно Горно-Бадахшанска

областин промышленностине
тоолонгүй, республика дотор, энэ
арбан жэлэй торшо соо хэдэн олон
тонойн предприятинууд урган
байна.

Хүдэлмэришэн ангин состав-
тань 20 гаран мянган хүн бии
гэжэ тоологдоно, тинь 8 жэлэй
сааца, хүдэлмэришэднэ 2350
хүнөө олон бэшэ байгаа.

Республикын колхозно ба сов-
хозно полонууд болбол 3500 тү-
рүүклассна тракторнуудаар, мян-
гаад автомашинууд ба бусад
хүдөө ажамын оныон зэбсэгүү-
дээр обслуживаагдаа.

Дехканска бүхы ажамынуудай
95% — нь колхозуудта нэгдэбэ.
Колхозно байгуулалтын илалта
хадаа культуна ба мангашадалта
ажабайдалай гайхамшаг халба-
ралтыне дехканска ажалшадта аса-
раһан байна. 1938 ондо, олонхи
колхозууд хадаа ажалта үдэр бү-
хэндэ 25, 30 ба 50 түхэриг үгэ-
һэн байна.

Үндэр ургасануудай мастер Тур-
сунов Исмаг болбол ажалта үдэр-
нүүдтэ 21 мянган түхэриг, ста-
хановец Хайдар Зияев—15300
түх., колхозник Тохтока (Вороши-
ловбадска район) —42600 түх.
мүнгэ абанан байна. Мангаад эхэ-
нүүдтэ болбол ажамын, парти-
на ба советскэ хүдэлмэридэ дөб-
жүүлэгдэнхэй. Манай эхэ оройн
86 гайхамшаг патриотканууд
болбол республикын Верховно Со-

ведтэ хунгалдаа.

Эдэ жэлүүдтэ, республикын
агитационно сеть шэнээр бай-
гуулагдаба. Унагуй Бахшеска эй-
һан гүби хадаа халбаража байгаа
уужам дайда болоһон.

Республикын малажал тон түр-
гээр ургана. 1938 ондо Таджики-
стан болбол 412 һу-товарна Фер-
мэнүүдтэй ба 335 мянган толгой
хони амаатой 1255 фермэнүүдтэй
байгаа.

Таджикиска ССР-эй социалисти-
ческэ хүдөө ажамын толотомо а-
жалтанууд тухай жүн хэлэнбэ
гэхэдэ, 1863 түрүүшүүл болбол
хүдөө-ажамын Бүхэсоюзна выста-
вкада хабаадаха эрхэ туйлан
байна.

Таджикистанай ажалшад болбол
өөдэһынгөө республикын арбан
жэлэй юбилейе, социалистическэ
культурын ба искусствын хүгжэл-
тэдэ гайхамшаг амжалтануудаар
угтана.

Мүнөө, Таджикистанда 4226
экин, хүсэдбэшэ дунда ба дунда
хургуулинууд тоологдоно. 1928-29
оноудта хургалшад тоонь 18600
хүн байгаа наа, 1939 ондо 251600
хүртэр үргдөө. 7 дээдэ хургуу-
линууд, 33 дунда хургуулинууд
байгуулагдаба.

Таджикистан болбол 50 шахуу
эришлэнь предпринятинуудтай.
43 районуудта кино бии. Тон
богонихон болзор соо, залуу Та-
джикиска кинематографийн про-
мышленность хадаа Таджикиска
ССР-тэ зоруулан 12 фильмэнуу-
дые гаргаба.

500 мянга гаран книгэнүүдтэй
1160 клубууд, библиотеканууд ба

улаан (булангууд) чайханууд,
республиканска 7 ба районно 51
газедүүд, 25 многотиражка-
нууд, 7 журналнууд хадаа ажал-
шан массануудай политико-
культурна хэрэгжэлүүдыне хан-
гадаг байна. Марксизм-Ленин-
измын классигуудай хэдэн олон
зөхөлблүүд таджикиска халан дээр
оршуулагданхай. Тэдэнэй Нии-
тэ тиражаань—815,5 мянган экзе-
мпляр болоно.

Агууехэ Октябрыска Социали-
стическэ революцийн урда тээ, Та-
джикистанда медицинскэ туһалам-
жа оройдоомье байгаагүй нэн.
Арбан жэлэй торшо соо, 387 вра-
чебно-амбулаторно учреждени-
нууд бии болгогдон, 96 боль-
ницанууд байгуулагданхай байна.
Таджикистанай хүхүүн сэнгэли
үхибүүд болбол багашуудай 33
гэрнүүдтэй, багашуудай 110 са-
дуудтай, яслинуудай 5000 хүр-
тэр койкануудтай, пионерскэ ла-
герьнуудтай байна.

Революцийн урда тээхи Таджи-
кистан—харгыгүй орон байгаа.
Мүнөө, республика дотор мориной,
автомобильна ба бусад харгинууд
бии болоо. Таджикистаны
СССР-эй бүхы районуудтай холбо-
дог, Сталинабад—Термез гэжэ тү-
мэр харгыбайгуулагдаба. Вахша ба
Гульбистэдэ нарийнлиейнэ түмэр
замууд ашагдалгада оруулагдаба,
автострада байгуулагдажа бай-
на.

Элига бухарскын сагай Таджи-

Харюусалгата редактор Р.БИМБАЕВ.